

25 Ιουλίου 2013

Διάλογος με Προτεστάντες Πάστορες στην Κορέα

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή](#)

Διάλογος με Προτεστάντες Πάστορες

Το Εθνικό Συμβούλιο Εκκλησιών Κορέας (National Council of Churches in Korea = NCCCK) ζήτησε επανειλημμένως από την Ιερά Μητρόπολη Κορέας να γίνει πλήρες μέλος του. Με την ευλογία του Οικουμενικού Πατριαρχείου η πρόταση έγινε δεκτή υπό την προϋπόθεση της συμμετοχής μόνο στον θεολογικό διάλογο, χάριν της ορθόδοξης μαρτυρίας, χωρίς ανάμειξη σε πολιτικές ή άλλες δραστηριότητες.

Στα πλαίσια της συμφωνίας αυτής υποβλήθηκε το αίτημα στη Μητρόπολη να δοθούν διαλέξεις περί της Ορθοδόξου Εκκλησίας σε ακροατήριο προτεσταντών παστόρων στις πόλεις Σεούλ, Τσουντσόν και Τσοντζού, οι οποίες και πραγματοποιήθηκαν με ομιλητές τον Σεβ. Μητροπολίτη Κορέας κ. Αμβρόσιο στη Σεούλ και τους Κορεάτες Ιερείς π. Ιερεμία Τζο στο Τσουντσόν και π. Ιλαρίωνα Τζονγκ στο Τσοντζού.

Παραθέτουμε εν συνεχεία τη συζήτηση μεταξύ του Σεβασμιωτάτου και των ανδρών και γυναικών παστόρων, μετά τη διάλεξη του στα κεντρικά γραφεία του NCCK στη Σεούλ, τη Δευτέρα 18 Ιουνίου 2012.

1η ΕΡΩΤΗΣΗ: Συμφωνείτε με τη θεωρία των ΡΚαθολικών περί του Πέτρου και της «πέτρας», με την οποία δικαιολογούν το πρωτείο του Πάπα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ασφαλώς όχι. Για μας τους Ορθοδόξους τα πράγματα είναι απλά και ξεκάθαρα. Οι Μαθητές, με κεφαλή τους τον Ιησού Χριστό, ήταν μεταξύ τους ίσοι και κανένας ποτέ δεν διανοήθηκε να προβάλει τον εαυτό του ως πρώτο και μοναδικό εκπρόσωπο του Χριστού στη γη. Το συνοδικό σύστημα, το οποίο η Ορθόδοξη Εκκλησία ακολουθεί στο διάβα των αιώνων με θρησκευτική ευλάβεια έχει ως πρότυπό του τη δωδεκάριθμη ομάδα των Μαθητών του Χριστού και εν συνεχεία την Αποστολική Σύνοδο των Ιεροσολύμων (περί το 49 μ.Χ.). Ο συνοδικός θεσμός διατήρησε τον θεμελιώδη χαρακτήρα της Ορθόδοξης Εκκλησίας ως κοινωνίας προσώπων και την προφύλαξε από την απολυταρχία και την αναρχία της ρωμαιοκαθολικής και της προτεσταντικής Δύσης αντιστοίχως.

Βεβαίως η ισότητα των Μαθητών ή των Επισκόπων-μελών μιας συνόδου μεταξύ τους δεν σήμαινε αναρχία. Η έννοια του πρώτου, βασισμένη στην αρχή του «πρώτος μεταξύ ίσων» (Primus inter pares), ήταν σε ισχύ από την αρχαία Εκκλησία. Οι Επίσκοποι των πέντε μεγάλων εκκλησιαστικών δικαιοδοσιών Ρώμης. Κωνσταντινουπόλεως, Αλεξανδρείας, Αντιοχείας και Ιεροσολύμων (Πενταρχία) κατείχαν τη θέση του πρώτου στη διοίκηση της περιοχής τους, αλλά ήταν μεταξύ τους ίσοι. Ο θεσμός της Πενταρχίας των πατριαρχών αναγνωριζόταν ήδη από την Δ' Οικουμενική Σύνοδο (451) ως η ανώτατη διοικητική αρχή στην Εκκλησία.

Πρωτείο εξουσίας, όπως το αντιλαμβάνονται οι Ρωμαιοκαθολικοί, δεν είχε ποτέ κανένας. Στον επίσκοπο Ρώμης όλοι αναγνώριζαν πρωτείο τιμής και όχι εξουσίας. Κανένας δεν τον αναγνώριζε ως τον μοναδικό, δήθεν, διάδοχο του Πέτρου, που είχε, τάχα, το δικαίωμα της απόλυτης αρχηγίας και κυριαρχίας σ' ολόκληρη την ανά την οικουμένη χριστιανική Εκκλησία. Τα λόγια του Χριστού «*συ ει Πέτρος, και*

επί ταύτη τη πέτρα οικοδομήσω μου την εκκλησίαν, και πύλαι άδου ου κατισχύσουσιν αυτής» (Μτ. 16:18) σημαίνουν ότι ο Χριστός θα οικοδομήσει την Εκκλησία Του όχι στο πρόσωπο του Πέτρου, αλλά στην ξεκάθαρη ομολογία του: «συ ει ο Χριστός ο υιός του Θεού του ζώντος» (16:16), που έκανε ο Πέτρος ως απάντηση στην ερώτηση του Χριστού προς τους Μαθητές: «υμείς δε τίνα με λέγετε είναι;» (16:15). Ο Χριστός δεν κατέστησε τον Πέτρο ποιμένα των άλλων Αποστόλων. Γι' αυτό ο Πέτρος ονομάζει τον εαυτό του «συμπρεσβύτερον» (1 Πέτρ. 5:1), γιατί αναγνωρίζει τους υπόλοιπους Αποστόλους ισότιμους, με τον Χριστό ως τον μόνον «αρχιποίμενά» τους (1 Πέτρ. 5:4).

2η ΕΡΩΤΗΣΗ: Ως γνωστόν, οι ρωμαιοκαθολικοί θεολόγοι προσπαθούν να στηρίξουν το πρωτείο του Πάπα και στη συνομιλία του Αναστάντος Κυρίου με τον Πέτρο. Τι απάντηση δίνετε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Πράγματι οι Ρωμαιοκαθολικοί υποστηρίζουν ότι ο Χριστός, στη σχετική συνομιλία Του με τον Πέτρο (Ιω. 21:15-17) τον κατέστησε ποιμένα των προβάτων του. Έτσι συμπεραίνουν λανθασμένα ότι ο επίσκοπος Ρώμης, ως διάδοχος του Πέτρου, έχει το αποκλειστικό δικαίωμα του πρωτείου εξουσίας. Είναι γνωστόν, όμως, ότι ο Πέτρος, πριν από τη Ρώμη έκανε ποιμαντικό έργο στα Ιεροσόλυμα. Εκεί, καθώς γνωρίζουμε από το βιβλίο των Πράξεων κήρυξε μετά παρρησίας τον λόγο του Θεού αμέσως μετά την Πεντηκοστή (Πράξ. 2:14-36), και δεν σταμάτησε το κηρυκτικό του έργο ακόμη και όταν τον φυλάκισαν μαζί με τους άλλους Αποστόλους λέγοντας στο συνέδριο των Ιουδαίων το: «πειθαρχείν δει Θεώ μάλλον ή ανθρώποις» (Πράξ. 5:29). Παρ' όλα αυτά ο επίσκοπος της Ιερουσαλήμ ποτέ δεν τόλμησε να διεκδικήσει πρωτείο εξουσίας, λόγω της «συγγενείας» του με τον Πέτρο, όπως το κάνει ο Πάπας. Το ίδιο ισχύει και για τον επίσκοπο της Αντιοχείας, στην οποία έδρασε επίσης ο Πέτρος και εθεωρείτο, κατά την αρχαιότητα, πρώτος επίσκοπός της.

3η ΕΡΩΤΗΣΗ: Νομίζετε ότι η ισότητα έχει σχέση με την ενότητα της Εκκλησίας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Βεβαιότατα. Η ενότητα της Εκκλησίας της πρώτης χιλιετίας διαφυλάχτηκε με την πεποίθηση ότι οι Επίσκοποι, όπως οι Μαθητές του Χριστού, ήταν μεταξύ τους ίσοι. Αλλά δυστυχώς ο επίσκοπος της Ρώμης με την παράλογη αξίωσή τους περί του πρωτείου εξουσίας προκάλεσε το ολέθριο Μεγάλο Σχίσμα (1054 μ.Χ.) και έγινε η αιτία της διαιρέσεως του χριστιανικού κόσμου μέχρι σήμερα. Γιατί όταν ο Πάπας αποκόπηκε από τις τέσσερις άλλες μεγάλες εκκλησιαστικές δικαιοδοσίες και έμεινε απομονωμένος άρχισε, όπως ήταν φυσικό, τον κατήφορο των δογματικών παρεκκλίσεων από την ορθή πίστη της αρχαίας Εκκλησίας. Και ως γνωστόν αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη γέννηση της

θρησκευτικής Μεταρρύθμισης του 16ου αι.

Έτσι, δυστυχώς, ο Λούθηρος, ο Καλβίνος και οι άλλοι πρωτεργάτες του Προτεσταντισμού, ενώ δικαιολογημένα διαμαρτυρήθηκαν για τις παρεκτροπές και τα σκάνδαλα της Εκκλησίας της Ρώμης, κατέφυγαν στο άλλο άκρο καταργώντας την Παράδοση, τον Κλήρο, τα Μυστήρια κ.λπ. Σήμερα, ύστερα από πεντακόσια χρόνια, αντικρύζουμε το θλιβερό φαινόμενο **σχεδόν κάθε κήρυκας να δίνει τη δική του ερμηνεία στην Αγία Γραφή και κάθε φιλόδοξος ποιμένας να ιδρύει τη δική του εκκλησία**. Οι πολλές χιλιάδες των προτεσταντικών Ομολογιών, που υπάρχουν σήμερα στον κόσμο, είναι η απόδειξη των ανωτέρω. Ο Λούθηρος ζητούσε τη Μεταρρύθμιση της Εκκλησίας, σήμερα όμως γινόμαστε μάρτυρες, κυρίως στην Ασία, στην Αφρική και στη Λατινική Αμερική, του κατακερματισμού της Εκκλησίας χωρίς βάσεις εκκλησιολογικές. Στο σημείο αυτό επιτρέψτε μου να αναφέρω το εξής παράδειγμα:

Στην περιοχή του Καθεδρικού Ναού της Ορθόδοξης Μητρόπολης Κορέας, στο Aheong-dong, σε απόσταση 20-30 μέτρων περιμετρικά του Ναού μας υπάρχουν τρεις προτεσταντικές εκκλησίες διαφορετικής ομολογιακής κατεύθυνσης. Το ερώτημα είναι εύλογο: Γιατί υπάρχουν αυτές οι τρεις διαφορετικές εκκλησίες στον ίδιο χώρο; Σε τι διαφέρουν δογματικώς μεταξύ τους, ώστε να τους εμποδίζει να ενωθούν σε μία εκκλησία και να επικοινωνούν η μία με την άλλη; Θα σας ήμουν ευγνώμων εάν μου δίνατε μια πειστική απάντηση. (Ουδέν σχόλιον απ' το ακροατήριο, παρά μόνον συγκαταβατικά χαμόγελα αμηχανίας!)

4η ΕΡΩΤΗΣΗ: Γιατί υπάρχει στους ορθόδοξους ναούς το ιερό βήμα, το οποίο μάλιστα είναι κλεισμένο με το τέμπλο και γι' αυτό δεν βλέπουν οι λαϊκοί τι κάνουν οι ιερείς μέσα σ' αυτό; Αυτό δεν είναι διάκριση μεταξύ Κλήρου και Λαού; Μπορεί να αλλάξει αυτή η παράδοσή σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Κατ' αρχάς πρέπει να τονίσουμε ότι ο ναός στην Ορθόδοξη Εκκλησία δεν είναι απλά και μόνον ένας ευκτήριος οίκος, ένας τόπος άγιος και ιερός. Ο κάθε ναός εγκαινιάζεται με ειδική Ακολουθία και στο εξής είναι τόπος αποκλειστικά αφιερωμένος στον Θεό και στη λατρεία Του. Μ' άλλα λόγια δεν είναι μια αίθουσα κηρύγματος, η οποία, εάν για τον ένα ή τον άλλο λόγο σε κάποια στιγμή δεν μας εξυπηρετεί, είναι δυνατόν να αντικατασταθεί με μια νέα και η παλιά να μετατραπεί σε καφενείο, εστιατόριο ή οτιδήποτε άλλο.

Ο ορθόδοξος ναός είναι η ορατή κατοικία του Θεού. Είναι ο επίγειος ουρανός στον οποίο ο επουράνιος Θεός ενοικεί και εμπεριπατεί (πρβλ. 2 Κορ. 6:16). Υπενθυμίζω ότι στην Παλαιά Διαθήκη (Έξ. 25 κ.έξ.) ο ίδιος ο Θεός έδωσε εντυπωσιακές λεπτομερειακές παραγγελίες για το πώς έπρεπε οι Ισραηλίτες να κατασκευάσουν

την Σκηνή του Μαρτυρίου.

Ο Ναός έχει αναγωγικό χαρακτήρα. Γι' αυτό συμβολικά συνήθως ανεβαίνουμε σκαλοπάτια για να εισέλθουμε, αφήνοντας πίσω μας τις κοσμικές μέριμνες και εισερχόμενοι στον πνευματικό κόσμο της Βασιλείας του Θεού. «Εν τω ναώ εστώτες της δόξης Σου, Κύριε, εν Ουρανώ εστάναι νομίζομεν», ψάλλουμε σε έναν ωραίο ύμνο της Εκκλησίας μας. Και η διαίρεσή του επίσης σε Πρόναο, Κυρίως Ναό και Ιερό Βήμα έχει πάλι αναγωγικό συμβολισμό. Ο ένας χώρος μας οδηγεί κλιμακωτά στον άλλο φθάνοντας στο υψηλότερο σημείο του ναού στο Ιερό Βήμα, δηλαδή στα Άγια των Αγίων. Εκεί βρίσκεται το άγιο Θυσιαστήριο, πάνω στο οποίο είναι τοποθετημένα αφ' ενός μεν το Άγιο Αρτοφόριο με το Σώμα και το Αίμα του Χριστού και αφ' ετέρου το ιερό Ευαγγέλιο στο κέντρο, για να μας τονίζουν και τα δύο με ορατό τρόπο τη δογματική αλήθεια ότι ο Χριστός και ο Λόγος Του είναι το παν, είναι το κέντρο της ζωής μας.

Το Ιερό Βήμα έχει τις ρίζες του στα Άγια των Αγίων της Σκηνης του Μαρτυρίου στην έρημο του Σινά και αργότερα του Ναού του Σολομώντα στα Ιεροσόλυμα. Δεν είναι νεότερη δική μας εφεύρεση. Το τέμπλο διακρίνει τον κυρίως Ναό από το Ιερό Βήμα, όπως χώριζε το «καταπέτασμα» στο Ναό του Σολομώντα τα Άγια, που εισέρχονταν μόνον ο Λαός και οι Ιερείς, από τα Άγια των Αγίων, που εισήρχετο κατά την εορτή του Εξιλασμού «άπαξ του ενιαυτού μόνος ο Αρχιερεύς» κατ' εντολή του Θεού (Λευϊτ. 16:34, Εβρ. 9:7). Το τέμπλο μας βοηθά να καταλαβαίνουμε Κλήρος και Λαός την ιδιαίτερη ιερότητα του χώρου. Γι' αυτό και το φρουρούν οι αρχάγγελοι Μιχαήλ και Γαβριήλ που βρίσκονται στη νότια και βόρεια πύλη του.

Στην αρχαία Εκκλησία αρχικά η διάκριση του κυρίως Ναού από το Ιερό Βήμα γινόταν με κουρτίνα ή το επιστύλιο και εν συνεχεία με το τέμπλο, που ήταν μαρμάρينو, ξύλινο ή σιδερένιο χαμηλό κιγκλίδωμα. Το ψηλό τέμπλο είναι πολύ μεταγενέστερο. Παρ' όλα αυτά όμως με την μία ή την άλλη μορφή του το τέμπλο μας προστατεύει από την αποϊεροποίηση του χώρου. Θα μπορούσαμε να το παρομοιάσουμε με τον θώρακα στο ανθρώπινο σώμα, που προστατεύει την καρδιά από τα βέβηλα ή απρόσεκτα χέρια. Η «καρδιά» του ιερού ναού είναι το άγιο Θυσιαστήριο. Γι' αυτό δεν είναι δυνατόν στον καθένα να έχει πρόσβαση σ' αυτό. Παρά μόνον οι λειτουργοί για το τελετουργικό μέρος της λατρείας. Η απαίτηση να τα βλέπουμε όλα και να τα κατανοούμε όλα είναι απόρροια σχολαστικής νοοτροπίας. Ας μην ξεχνάμε ότι ο Θεός παρουσιάστηκε στον Μωυσή στον «γνόφο» (Έξ. 20:21) και ο Χριστός αποκάλυψε τις μεγάλες αλήθειες της πίστεώς μας «εν παραβολαίς... και χωρίς παραβολής ουδέν ελάλει» (Μτ. 13:34). **Ο Θεός αποκαλύπτεται όχι στους περίεργους, αλλά στους «πτωχούς τω πνεύματι» και στους «καθαρούς τη καρδιά»**

(Μτ. 5:3 και 8), που σαν τον Τελώνη δεν νιώθουν άξιοι να κοιτάζουν τον ουρανό αλλά με το πρόσωπό τους σκυμμένο στη γη επαναλαμβάνουν το «ο Θεός ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ» (Λκ. 18:13).

Απαντώντας με δύο λόγια στο ερώτημα θα έλεγα ότι το τέμπλο δεν νοείται «σαν χώρισμα, αλλά σαν σχήμα ενότητας ανάμεσα στα δύο μέρη του ναού» (Λ. Ουσπένσκυ). Ο Χριστός στο κέντρο και δεξιά και αριστερά Του η Θεοτόκος, ο Βαπτιστής, οι Άγγελοι, οι Απόστολοι, οι Άγιοι σε στάση δεήσεως (προσευχής) επικοινωνούν με την επί γης στρατευομένη Εκκλησία. Οι πιστοί ατενίζοντας τα πρόσωπα των εικόνων του τέμπλου κατά την ώρα της λατρείας έχουν ορατή επικοινωνία με τη θριαμβεύουσα Εκκλησία και ενώνονται με τον Χριστό δια της συμμετοχής τους στο Δείπνο της Βασιλείας.

5η ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποια είναι η προτεραιότητα της πνευματικής ζωής σύμφωνα με τη διδασκαλία της Εκκλησίας σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: «Ο αγιασμός ημών» (1 Θεσ. 4:3). Ο ίδιος ο Θεός μάς το είπε: «Άγιοι γίνεσθε ότι εγώ άγιός ειμι» (Λευϊτ. 20:7, 26 και 1 Πετρ. 1:16). Η αγιότητα, λοιπόν, είναι ο μοναδικός προορισμός μας. Η αγιότητα είναι ο σκοπός της Εκκλησίας άνευ του οποίου δεν έχει λόγο υπάρξεως. Αλλά τι σημαίνει αγιότητα; Αγιότητα σημαίνει να αποκτήσουμε το Άγιο Πνεύμα και να ενωθούμε με τον Θεό. Να γίνουμε θεοί κατά χάριν. Αυτό σημαίνει ο θεολογικός όρος «θέωσις», κατά τους Πατέρες της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Ο Θεός μάς έπλασε «κατ' εικόνα» και «καθ' ομοίωσιν» δική Του ώστε να ζούμε αιώνια μαζί Του. Αυτό που χάσαμε μετά την πτώση, το ξανακερδίζουμε εάν θέλουμε ζώντας «εν Χριστώ». Ο Χριστός ήρθε όχι για να μας κάνει «καλούς» ανθρώπους, αλλά «αγίους». “Αυτός γαρ (ο του Θεού Λόγος) ενηθρόπησεν ίνα ημείς θεοποιηθώμεν” (Μ. Αθανασίου, Περί Ενανθρωπήσεως 54, ΒΕΠ 30:119). Ήρθε για να μας θεώσει, να μας εξαγιάσει ψυχοσωματικά και να μας χαρίσει αιώνια ζωή.

Στο έργο του αγιασμού μας αλάνθαστοι οδηγοί μας είναι όλοι οι Άγιοι. Δηλαδή οι άγιοι Απόστολοι, οι άγιοι Μάρτυρες, οι Αποστολικοί Πατέρες, οι Όσιοι, οι άγιοι Πατέρες και η μακρά αλυσίδα όλων «των αγίων, ως φίλων του Θεού» (Ιω. Δαμασκηνού, ΡG94, 1252) από τον πρώτο αιώνα μέχρι την εποχή μας.

Όπως όταν θέλεις να ανέβεις σε μια βουνοκορφή χρειάζεσαι έναν οδηγό για να μη χάσεις τον δρόμο, έτσι στον δρόμο προς τη Βασιλεία του Θεού οι Άγιοι είναι οι οδοδείκτες μας. Ο κάθε Άγιος με τη διδασκαλία και τη ζωή του μας επαναλαμβάνει τα λόγια του αποστόλου Παύλου: «Μιμηταί μου γίνεσθε, καθώς καγώ Χριστού» (1 Κορ. 11:1).

Γι' αυτό το λόγο το κήρυγμά μας πρέπει να είναι πάντοτε σωτηριολογικό.

6η ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπετε την κορεατική κοινωνία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το γεγονός ότι η Κορέα είναι η πρώτη χώρα στον κόσμο σε αυτοκτονίες είναι λίαν αποκαλυπτικό της βαθιάς κρίσης που διέρχεται η κορεατική κοινωνία. Βλέποντας το θέμα με διάθεση όχι κριτικής αλλά αυτοκριτικής καταθέτω ταπεινά τα συμπεράσματά μου ότι ως Χριστιανοί έχουμε αποτύχει. Καυχόμαστε ότι ο Χριστιανισμός έχει εξαπλωθεί πολύ τα τελευταία εκατό χρόνια στην Κορέα. Αλλά φαίνεται, δυστυχώς, ότι το πνεύμα του Χριστού δεν έχει επηρεάσει ακόμη ουσιαστικά τους ανθρώπους. Γιατί εάν οι άνθρωποι δεν έχουν καταλάβει ότι η ζωή είναι πολύτιμο αγαθό του Θεού και πως ο οποιοσδήποτε τρόπος αφαίρεσής της είναι μεγάλη αμαρτία, τότε η πνευματικότητά μας βρίσκεται στο ναδίρ.

Και με στενοχωρεί πολύ, συγγνώμη που θα το πω, ότι το NCCK και άλλοι χριστιανικοί φορείς δεν αντιδρούν όσο θα έπρεπε. Νομίζω ότι ήταν πολύ αποτελεσματικό να κάνουμε όλοι μαζί μια μεγάλη εκστρατεία ενημερώσεως της κοινωνίας κατά των αυτοκτονιών. Να ομολογήσουμε ξεκάθαρα τη διαφωνία μας προς όλους όσους πιστεύουν ότι η αυτοκτονία είναι σε πολλές περιπτώσεις «ηρωική πράξη» ή μια «καλή λύση» και να διακηρύξουμε την πίστη μας στην ιερότητα του ανθρώπινου σώματος, που πηγάζει από την πίστη μας στην Ανάσταση του Χριστού.

7η ΕΡΩΤΗΣΗ: Μιλήστε μας για την γιορτή της Αναστάσεως του Χριστού στην Ορθόδοξη Εκκλησία;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Στην Ορθόδοξη Εκκλησία, που λέγεται και είναι «Εκκλησία της Αναστάσεως» δίνουμε μεγάλη έμφαση στην Ανάσταση του Χριστού. Αυτό φαίνεται από τη μακρά περίοδο προετοιμασίας πριν από το Πάσχα, τις μεγάλες και υψίστου κάλλους και θεολογίας Ακολουθίες της Μ. Εβδομάδας και τις σαράντα μέρες του εορτασμού του Πάσχα.

Γνωρίζετε καλύτερα από μένα ότι η Κυριακή του Πάσχα στις εκκλησίες σας είναι σχεδόν μια συνηθισμένη Κυριακή, χωρίς ιδιαίτερο τελετουργικό. Ενώ τα Χριστούγεννα γίνεται τόσος πολύς θόρυβος με τα χριστουγεννιάτικα δέντρα, τα στολίδια, τα πολύχρωμα φώτα στους δρόμους, τα κάλαντα και την ανταλλαγή ευχών Merry Christmas από Χριστιανούς και μη, το Πάσχα έρχεται και φεύγει χωρίς να γίνεται σε πολλούς αντιληπτό.

Και στην Ορθόδοξη Εκκλησία, βεβαίως, δίνουμε μεγάλη σημασία στην εορτή των Χριστουγέννων, γιατί είναι η «μητρόπολις των εορτών», όπως χαρακτηριστικά

λέει ο ιερός Χρυσόστομος. Αλλά «ει Χριστός ουκ εγήγερται, κενόν άρα το κήρυγμα ημών... ματαία η πίστις ημών» (1 Κορ. 15:14, 17). Η πίστη μας είναι θεμελιωμένη στην Ανάσταση του Χριστού. Και από την Ανάσταση του Χριστού ως κέντρο και αφετηρία οικοδομείται όλη η ζωή μας. Εάν πιστεύουμε στην Ανάσταση του Χριστού, τότε πιστεύουμε και στην ανάσταση των νεκρών. Τότε ο σεβασμός και η προστασία της επίγειας ζωής μας είναι το σκαλοπάτι για την απόκτηση της αιώνιας ζωής.

8η ΕΡΩΤΗΣΗ: Γιατί εσείς οι Ορθόδοξοι επιμένετε τόσο πολύ στο θέμα των εικόνων; Τι ρόλο παίζουν οι εικόνες στο θέμα της σωτηρίας μας.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όπως είπαμε στην πρώτη ερώτηση ο Ορθόδοξος Ναός με τη δομή, την αρχιτεκτονική και τα σύμβολά του έχει αναγωγικό χαρακτήρα.

Έτσι και οι εικόνες, κατ' εξοχήν την ώρα της λατρείας, έχουν αναγωγικό χαρακτήρα. Μ' άλλα λόγια οι εικόνες διά του αναγωγικού και διδακτικού χαρακτήρα τους, γίνονται παιδαγωγοί εις Χριστόν (πρβλ. Γαλ. 3:24). Στην αίθουσα π.χ. που βρισκόμαστε τώρα, μπροστά μας έχουμε έναν τοίχο. Κανένας μας δεν μπορεί να δει τι υπάρχει πίσω απ' αυτόν. Αντίθετα, στον απέναντι τοίχο με το μεγάλο παράθυρο μπορούμε να δούμε ένα μεγάλο μέρος της όμορφης πόλης μας. Αυτό τον ρόλο παίζουν και οι εικόνες: είναι ένα παράθυρο απ' το οποίο μπορούμε να δούμε ζώντας ακόμη στη γη τον πνευματικό κόσμο του Ουρανού. Βλέποντας, μ' άλλα λόγια την εικόνα του Χριστού με το νου και την καρδιά μας επικοινωνούμε με τον ίδιο τον Χριστό.

9η ΕΡΩΤΗΣΗ: Ναι, αλλά γιατί φιλάτε τις εικόνες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όταν ένας στρατιώτης στέλνει στη μητέρα του μια φωτογραφία, εκείνη την παίρνει με λαχτάρα στα χέρια της και πολλές φορές τη φιλάει δακρυσμένη. Φυσικά, όπως όλοι καταλαβαίνουμε, δεν φιλάει το άψυχο χαρτί της φωτογραφίας, αλλά νοερά το παιδί της, που βρίσκεται μακριά της. Αυτό συμβαίνει και με τις εικόνες. «Διότι η της εικόνας τιμή επί το πρωτότυπον διαβαίνει», διδάσκει από τον 4ο αι. ήδη ο Μ. Βασίλειος. (Περί Αγίου Πνεύματος, 18:45). Έτσι την ώρα της κατ' οίκον προσευχής ή της κοινής λατρείας οι εικόνες μάς οδηγούν νοερώς στη θέα της Βασιλείας του Θεού.

10η ΕΡΩΤΗΣΗ: Καλά όλα αυτά, αλλά πώς συμβιβάζεται η προσκύνηση των εικόνων με τη ρητή εντολή του δεκαλόγου «ου ποιήσεις σεαυτόν είδωλον ουδέ παντός ομοίωμα...» (Έξ. 20:4 και Δευτ. 5:8);

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν χωρεί καμιά αμφιβολία ότι η εντολή του δεκαλόγου είναι λίαν απαγορευτική. Αυτό άλλωστε έχει αποφασισθεί κατηγορηματικά και από την

έβδομη Οικουμενική Σύνοδο (787), που ασχολήθηκε ειδικά με το θέμα των εικόνων. Αλλά οι εικόνες της Ορθόδοξης Εκκλησίας δεν παραβαίνουν την εν λόγω εντολή για τον εξής λόγο. Όπως θα διαπιστώσετε εάν επισκεφθείτε π.χ. τον Καθεδρικό Ναό του Αγίου Νικολάου στη Σεούλ ή τις άλλες ενορίες της Μητρόπολής μας, ανάμεσα στις πολύ ωραίες τοιχογραφίες του ναού ή στις φορητές εικόνες, δεν θα βρείτε πουθενά την εικόνα του Θεού Πατέρα. Μόνο το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, τον Θεό λόγο που έγινε «σαρξ» (Ιω. 1:14) εικονίζουμε στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Τον Θεό Πατέρα που είναι Πνεύμα και δεν τον είδε κανείς δεν μπορούμε να τον εικονίσουμε, γιατί είναι «απερίγραπτος». Τον Υιό όμως που έγινε Άνθρωπος για τη σωτηρία μας τον εικονογραφούμε όπως τον είδαμε κατά την επί γης παρουσία Του. «Όταν ορατός σαρκί ο αόρατος γένηται, τότε εικονίσεις το του οραθέντος ομοίωμα» γράφει ο άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός (PG 94, 1240). Δεν εικονίζουμε τη θεία φύση Του, που επίσης είναι «απερίγραπτη», αλλά την υπόσταση, δηλαδή το πρόσωπο του ενανθρωπίσαντος Υιού και Λόγου του Θεού. «Ου την αόρατον εικονίζω θεότητα, αλλ' εικονίζω Θεού την οραθείσαν σάρκα» (Ιω. Δαμασκηνού, Λόγος Α', PG 94, 1236). Όποιος μ' άλλα λόγια αρνείται την εικονογράφηση του Χριστού είναι σαν να αρνείται την Ενσάρκωσή Του, «εχθρός εστι του Χριστού» (Ιω. Δαμασκηνού, Λόγος Β', PG 94, 1296 και 1333).

Θα μου επιτρέψετε να συμπληρώσω ότι και το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, το Άγιον Πνεύμα το εικονίζουμε μόνο συμβολικά, όπως, δηλαδή παρουσιάστηκε στον κόσμο: σαν περιστέρι και σαν γλώσσα φωτιάς.

Οι Ορθόδοξοι δεν λατρεύουν τις εικόνες, αλλά τις τιμούν. Και όπως αντιλαμβάνεστε υπάρχει τεράστια διαφορά μεταξύ λατρείας και τιμής. «Οίδα διαφοράν προσκυνήσεως... Έτερον γάρ εστιν η της λατρείας προσκύνησις, και έτερον η εκ της τιμής προσαγομένη τοις κατά τι αξίωμα υπερέχουσιν» (Ιω. Δαμασκηνού, Λόγος Α', PG 94, 1240).

* * *

Τελειώνοντας, θέλω να σημειώσω ότι όπως είδατε στις απαντήσεις μου υπήρχε και το στοιχείο της αυτοκριτικής, δεδομένου ότι και η Ορθόδοξη Μητρόπολη Κορέας είναι μέλος του NCCK. Θεωρώ μεγάλης σημασίας το γεγονός ότι μπορούμε να συζητούμε σε ένα τόσο υψηλό επίπεδο θεολογικά θέματα, στα οποία έχουμε, δυστυχώς, διαφοροποιήσεις. Όμως με τον διάλογο της αγάπης και της αλήθειας είναι σίγουρο ότι μπορούμε να γνωρίσουμε καλύτερα ο ένας τον άλλο και να προωθήσουμε το πνεύμα της ενότητας μεταξύ μας σε σωστές εκκλησιολογικές βάσεις. Σας ευχαριστώ θερμότατα για την πρόσκλησή σας, τις εύστοχες ερωτήσεις σας και την προσοχή σας.

Για την καταγραφή
Α. Δ. Κοντογιαννακοπούλου

Περιοδικό “Πάντα τα Έθνη”
Τεύχος 123
Ιούλιος - Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2013

Πηγή: impantokratoros.gr